

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 460/2024-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. JCLic. Tomáš Majerčák, PhD., s. r. o., Južná trieda 28, Košice, proti uzneseniam Krajského súdu v Bratislave sp. zn. EX 4372/23 z 26. marca 2024 a sp. zn. EX 4373/23 z 26. marca 2024 a postupu, ktorý predchádzal ich vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. júna 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uzneseniami krajského súdu sp. zn. EX 4372/23 z 26. marca 2024 a sp. zn. EX 4373/23 z 26. marca 2024 a im predchádzajúcim postupom. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd napadnuté uznesenia zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 3 000 eur a náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Krajský súd v Košiciach uložil sťažovateľovi povinnosť nahradiť štátu trovy obhajoby, a to uznesením č. k. 2 T 33/02-7808 z 26. februára 2013 vo výške 6 483,04 eur a uznesením č. k. 2T 33/02-7813 z 26. februára 2013 vo výške 716,70 eur. Obe uznesenia nadobudli účinky právoplatnosti 19. apríla 2013 a vykonateľnosti 6. mája 2013.

3. Na základe § 4 zákona č. 65/2001 Z. z. o správe a vymáhaní súdnych pohľadávok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 65/2001 Z. z.“) došlo 6. júna 2013 k prevodu pohľadávok

na krajský súd (justičnú pokladnicu), ktorý poverením č. Er 8039997113/23 z 18. októbra 2023 poveril súdneho exekútora JUDr. Jozefa Ďuricu ich vymáhaním. Poverený súdny exekútor vydal 23. októbra 2023 upovedomenie o začatí exekúcie č. 4372/23, v ktorom upovedomil sťažovateľa (povinného), že 23. októbra 2023 sa začalo exekučné konanie v prospech oprávneného o vymożenie pohľadávky vo výške 6 483,04 eur a trov exekúcie, a 24. októbra 2023 vydal upovedomenie o začatí exekúcie č. 4373/23, v ktorom upovedomil sťažovateľa (povinného), že 23. októbra 2023 sa začalo exekučné konanie v prospech oprávneného o vymożenie pohľadávky vo výške 716,70 eur a trov exekúcie.

4. Sťažovateľ podal 9. novembra 2023 návrhy na zastavenie oboch exekúcií v zmysle § 61k ods. 2 Exekučného poriadku, ktoré odôvodnil tým, že právo na vymáhanie predmetnej pohľadávky považuje v zmysle § 110 Občianskeho zákonníka za premlčané. Krajský súd napadnutými uzneseniami návrhy sťažovateľa zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ nesúhlasí so zamietnutím svojich návrhov na zastavenie exekúcie ani s odôvodnením napadnutých uznesení, ktoré považuje za svojvoľné, arbitrárne a nedostatočne odôvodnené. Podľa názoru sťažovateľa sú exekučne vymáhané pohľadávky premlčané v zmysle § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pri oboch pohľadávkach je na verejne dostupnom portáli Centrálného registra pohľadávok štátu uvedený dátum ich splatnosti 6. júna 2013 a exekučné konania začali proti sťažovateľovi až 23. októbra 2023. Krajský súd sa s touto skutočnosťou v rozhodnutiach vôbec nevysporiadal a len stroho uviedol, že prevod pohľadávky na justičnú pokladnicu treba považovať za uplatnenie práva v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka.

6. Sťažovateľ s právnym názorom krajského súdu nesúhlasí, podľa jeho názoru nedošlo k naplneniu zákonných podmienok potrebných na uplatnenie § 112 Občianskeho zákonníka. V zmysle komentára je právnym dôvodom spočívania premlčania podanie žaloby na súde. Zákon konštruje tento právny dôvod ako zloženú právnú skutočnosť, pri ktorej musia byť kumulatívne splnené dva predpoklady, a to jednak uplatnenie práva na súde alebo inom úrade a jednak riadne pokračovanie v začatom konaní. Iba splnením oboch predpokladov dochádza k právnym následkom vo forme spočívania premlčacej doby. Krajský súd námietky sťažovateľa o premlčaní nároku úplne odignoroval a rozhodol arbitrárne.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru), porušenie práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutými uzneseniami o zamietnutí návrhov sťažovateľa na zastavenie exekúcie. Podľa sťažovateľa mal krajský súd exekučné konanie zastaviť podľa § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku, keďže nároky vyplývajúce z exekučných titulov sú premlčané.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

8. Ústavný súd medzi obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nevidí zásadnú odlišnosť, preto ich namietané porušenie preskúmal spoločne.

9. Nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (PL. ÚS 21/00, I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02), a preto pri postupe všeobecných súdov treba dbať na to, aby zabezpečili taký prístup k súdnej ochrane v exekučnom konaní, ktorý nie je diskriminačný bez primeraných a objektívne zdôvodniteľných okolností, ktoré vyplývajú priamo zo zákona. To platí aj pre osobitnú kategóriu núteného výkonu súdnych pohľadávok podľa zákona č. 65/2001 Z. z.

10. Ústavný súd preskúmal odôvodnenie obidvoch napadnutých uznesení (ktorých obsah sa v podstatnom zhodoval, pozn.) vo vzťahu k sťažnostnej námietke o nesprávnom právnom posúdení vznesenej námietky premlčania nárokov vyplývajúcich z exekučných titulov. Z napadnutých uznesení v podstatnom vyplýva, že podľa krajského súdu prevodom pohľadávky na justičnú pokladnicu 6. júna 2013 došlo k spočívaniu premlčacej doby v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka, keďže prevod pohľadávky na justičnú pokladnicu je možné považovať za uplatnenie práva podľa tohto ustanovenia. Návrhy na zastavenie exekúcie neboli dôvodné, pretože sťažovateľ nepreukázal žiaden dôvod na zastavenie exekúcie a súd ani z úradnej povinnosti žiaden dôvod na zastavenie exekúcie nenašiel.

11. Ústavný súd po preskúmaní napadnutých uznesení v kontexte sťažnostných námietok konštatuje, že ich nepovažuje za arbitrárne či svojvoľné, naopak, hodnotí ich ako vecne správne. Nosným právnym argumentom krajského súdu bol stručný záver, že k premlčaniu nedošlo z dôvodu prevodu pohľadávky na justičnú pokladnicu. Ústavný súd tento záver považuje za ústavne súladný, rešpektujúci obsah a zmysel zákona, hoci musí krajskému súdu vytknúť strohosť odôvodnenia práve vo vzťahu k podstatnej (hoci rovnako stručne formulovanej) námietke sťažovateľa o premlčaní nároku a v tejto súvislosti pripomenúť, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky podstatné právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Podrobnejšie odôvodnenie s objasnením súvislostí uplatnenia a vymáhania justičných pohľadávok mohlo v okolnostiach veci predísť nedôvodnému podaniu tejto ústavnej sťažnosti.

12. Konštrukcia núteného výkonu súdnych pohľadávok podľa zákona č. 65/2001 Z. z. má svoje špecifiká. Justičná pokladnica (ktorej úlohu plní podľa § 4 ods. 1 zákona č. 65/2001 Z. z. Krajský súd v Bratislave) sa stáva správcom splatnej súdnej pohľadávky [§ 2 písm. c) zákona č. 65/2001 Z. z.] dňom doručenia výkazu zo strany súdu, kde pohľadávka vznikla. Podľa § 6 ods. 3 zákona č. 65/2001 Z. z. konanie o nútený výkon rozhodnutia začína dňom doručenia výkazu. Justičná pokladnica je v tomto osobitnom druhu vykonávacieho konania nielen oprávneným z pozície správcu súdnej pohľadávky, ale zároveň vykonáva právomoci exekučného súdu (§ 7 ods. 1 zákona č. 65/2001 Z. z.). Justičná pokladnica je oprávnená sama určiť, akým spôsobom bude nútený výkon realizovaný (§ 10 ods. 1 zákona č. 65/2001 Z. z.) a či výkon uskutoční sama, resp. prostredníctvom súdneho exekútora, ktorého na výkon rozhodnutia môže poveriť (§ 7 ods. 2 zákona č. 65/2001 Z. z.), ako sa to stalo v prípade sťažovateľa. Zároveň platí, že justičná pokladnica pri vymáhaní pohľadávok koná z úradnej moci.

13. Pre posúdenie veci sťažovateľa je zásadné, že Krajský súd v Košiciach doručil justičnej pokladnici 6. júna 2013 výkaz nezaplatených súdnych pohľadávok, čím začalo vykonávacie konanie podľa osobitného zákona. Bezprostredným právnym následkom tejto skutočnosti je spočívanie premlčacej doby podľa § 112 Občianskeho zákonníka, a to bez ohľadu na plynulosť ďalšieho postupu justičnej pokladnice. Keďže ide o justičný orgán, proti jej nečinnosti je účastník konania chránený obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Z pohľadu premlčania je správny záver krajského súdu, že nedošlo k premlčaniu vymáhania nárokov z exekučných titulov podľa § 110 Občianskeho zákonníka. Informácia súdneho exekútora, že exekučné konanie začalo 23. októbra 2023, v tomto kontexte znamená len to, že sa začala tá časť vymáhacieho konania, v ktorom justičná pokladnica využila svoje zákonné oprávnenie poveriť núteným výkonom súdneho exekútora.

14. Krajský súd sa teda pri interpretácii a aplikácii právnych noriem nedopustil ústavou zakázanej svojvôle, a tým ani porušenia ústavou zaručených práv označených v ústavnej sťažnosti. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o arbitrárnosti napadnutých uznesení. Ústavný súd nezistil prítomnosť podmienok na prijatie ústavnej sťažnosti v tejto časti na ďalšie konanie, pretože identifikoval existenciu dôvodov na jej odmietnutie z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu:

15. Sťažovateľ porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu odvíja od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, a preto aj v tejto časti bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite jeho ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2024

Libor Duľa
predseda senátu